Autor Guste Santini
Ponedjeljak, 22 Veljača 2010 19:31

Nelikvidnost je trajno obilježje gospodarstava na ovim područjima. U bivšoj državi nelikvidnost je bila bitno obilježje sustava I politika je, putem tiskare na Topčideru, vršila značajnu preraspodjelu dohotka kako na regionalnoj tako I na gospodarskoj razini. Problem je mjenjao položaj pojedinih subjekata u procesu reprodukcije ali je na razini zemlje bio neutralan. Razlog tome je u društvenom vlasništvu. Danas, kada imamo poznatog vlasnika, nelikvidnost je neuporedivo veći problem jer vrši preraspodjelu dohotka I bogatstva.

Zašto je tome tako?

Nelikvidnost, u osnovi, predstvalja nezakoniti oblik kreiranja likvidnosti. Naime, kada kupite robu, prodavalac očekuje da je u dogovoreno vrijeme platite. Ukoliko ne platite vi ste zapravo prolongirali svoju obvezu, s jedne strane, I ostvarili dohodak, s druge strane.

Zašto se pojavljuje fenomen nelikvidnosti?

Dva su moguća razloga. Prvi je razlog ukoliko se smanji količina novca u gospodarstvu, I, drugi, ukoliko imamo realnu inflaciju pa su prihodi manji od rashoda – privredna aktivnost generira gubitke.

U Hrvatskoj imamo oba slučaja. Još 1995. Godine sam pisao kako realna/strukturna/troškovna inflacija karakterizira hrvatsko gospodarstvo iako je psihološki dio inflacije bio “savladan” 4. Listopada 1993. Godine.

Zašto se ralana inflacija nije ispoljavala u današnjem obliku unazad proteklih godina?

Tu je “kvaka 22” hrvatskog gospodarstva. Rast deficita trgovačke, pa I platne, balance omogućavao je da svaka potražnja bude zadovoljena većim uvozom I po nižim cijenama od cijena po kojima su domaći proizvođači nudili tražene robe. Da kojim slučajem nemamo turističku rentu stanje u hrvatskom gopodarstvu bilo bi još gore. Cijena stabilnosti je poznata I može se kvantificirati u iznosu inozemnog duga čemu valja pridodati I vrijednost prodanog obiteljskog srebra.

Nelikvidnost je veći problem od inflacije koju nitko ne želi. Prema tome, problem nelikvidnosti mora se riješiti. Centralna je banka smanjila obveznu pričuvu oslobodila kreditni multiplikator. Ostaje da država riješi svoja potraživanja u svezi poreza I doprinosa, s jedne strane, I, s druge strane, da smanji svoja dugovanja prema svojim dobavljačima. Za sada nsiam siguran da je postavljena ispravna dijagnoza o učincima države na gospodarstvo pa, samim time, nije realno da je sagledana uloga države u postojećoj krizi. O tome sam pisao u zadnjoj knjizi: “Porezna reforma I gospodarska kriza”.

Odnos centralne banke I državnih financija mora biti koordiniran. Novi gospodarski savjet koji je formirao predsjednik Josipović pokazuje, za mene dokazuje, da nismo dijagnosticirali stanje hrvatske krize. Kad ne postoji dijagnoza, terapija, bez obzira na namjere, nije učinkovita.